

Հաստատում եմ

տնօրեն՝ *Ս. Մխիթարյան* Ս. Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկականի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի
III դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական
տարվա ուսումնադաստիարակչական
աշխատանքների պլանավորում

Դասվար՝ Ռինա Առաքելյան

Համար	Աշակերտի ազգանունը, անունը, հայրանունը	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվը	Աշակերտական շարժի համարը	Ծննդյան թիվը	Ամիսը	օրը	սեռը
1.	Առաքելյան Մարիամ Տիգրանի	[REDACTED]					[REDACTED]
2.	Բաղդասարյան Դավիթ Արամայիսի	[REDACTED]					
3.	Բրոյան Արթուր Միշայի	[REDACTED]					
4.	Գրիգորյան Հասմիկ Հովհաննեսի	[REDACTED]					[REDACTED]
5.	Թադևոսյան Ջիվան Նորիկի	[REDACTED]					[REDACTED]
6.	Խաչատրյան Էլեն Ռազմիկի	[REDACTED]					[REDACTED]
7.	Կիրակոսյան Վարուժան Շահենի	[REDACTED]					[REDACTED]
8.	Հակոբյան Աիդա Արմենի	[REDACTED]					
9.	Հարոյան Սարգիս Արայի	[REDACTED]					
10.	Մանուկյան Մարիետա Արմենի	[REDACTED]					[REDACTED]
11.	Մելքոնյան Սիլվա Արմենի	[REDACTED]					[REDACTED]

12.	Նազարյան Վանիկ Զավենի	[REDACTED]					
13.	Շահինյան Անգելինա	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
	Ռոբերտի	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
14.	Պետրոսյան Աննա Արամայիսի	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
15.	Սաֆարյան Նարեկ Կարենի	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
16.	Սերոբյան Նարեկ Արշակի	[REDACTED] [REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
17.	Վարդանյան Գրիգոր Արմենի	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
			[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	

	Քալաշյան						
18.	Անուշ	██████████	██	██████	██	██	██
18.		██████████	██	██████	██	██	██
19.		██████████	██	██████	██	██	██
20.		██████████	██	██████	██	██	██

Համար	Հասցեն	Հեռախոսի համար	Ծնողի(օրինական ներկայացուցչի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հ/հ	Ժամկետ	Թեմա	Նախակրթիչները	Աշխատանքի սեակր	Կատարող
1	06.09.23թ.	Դասարանի ակտիվի ստեղծում	Դասարանի աշակերտներին դարձնել ավելի կազմակերպված	զրույց	Դասվար
2	13.09.23թ.	Օրագրերի վարման վիճակը	Մաքուր, գեղեցիկ, ճիշտլ բացնել ու կանոնների պահպանում:	զրույց	Դասվար
3	20.09,23թ.	«Աշնան գույները» ուսանավորի ուսուցում և քննարկում	Տեսնեն կզգան աշնանըտեղի ունեցող փոփոխությունները:	Մտքերի փոխանակում	Դասվար,աշակերտներ
4	27.09.23թ.	Ամեն ինչ իվերջն է գովել ի:	Պարծենկոտություն,ստալիտություն անվերջ տայր:	քննարկումզրույց	Դասվար,աշակերտ
5	04.10.23թ.	Եթե ես կախարդվա նվրձին ունենայի:	Աշակերտների ցանկությունների ներազանքների բացահայտում:	Զրույց, քննարկում	դասվար,աշակերտներ
6	11,10.23թ.	Զրույց ուսուցչի տոնին նվիրված:	Հարգանք ու սեր դեպի ուսուցիչը:		դասվար

7	18.10.23թ.	Լավ ընկերը ոչթե խոսքի, այլ գործի ընկերն է:	Վեր հանել Լ ավ և վատ ընկեր Լ ինե և ու գաղափարը:	Մտքերի, կարծիքնե- րի փոխանա- կում:	Դասվար, աշակերտ ներ
---	------------	---	---	---	------------------------

8	1.11.23թ	Անցկացնել գրույց «Հայրենիքը իմ սրտումն է» թեմայով:	Արժևորել մեր պետության ու ընտանիքի մասունք:	գրույց	ամսագրեր	դասվար
9	08.11.23թ	Սովորել ընտանիքի ու ընտանիքի պատմություն:	Մեր արթնացնել դեպի ուսումը:	գրույց	Պատմվածքներ իրենթերցում:	դասվար
10	15.11.23թ	Հեքիաթի ուսուցում կրնարկում Հ.Թումանյան	Հեքիաթների դրական և բացասական հերոսների վերհանում:	Զրույց	Հ.Թումանյանի հեքիաթներ	դասվար
11	22.11.23թ.	Վայել ու ձեռագր իարժեքը - գրույց	Վայել չագրության կանոնների պահպանում:	գրույց		Դասվար, աշակերտներ
12	29.11.23թ.	Նկարել խորաշուն	Կարողանան իրենց պատկերացմամբ նկարելաշուն:	անհատական		աշակերտներ
13	06.12.23թ.	Բնական աղետներ: Ինչ է երկրաշարժը	Ձևավորել աղետներից պաշտպանվելու հմտություններ	Զրույց, տեսանյութի դիտում	«Ես և շրջակա աշխարհը» դասագիրքը	դասվար
14	13.12.23թ.	Ասույթներ հայրենասիրության վերաբերյալ:	Մեր դեպի հայրենիքը:	գրույց	«Հայրենիքի հողն ու ջուրն անուշ է»:	Ուսուցիչ, աշակերտներ
15	20.12.23թ.	Թումանյանի հեքիաթներից որևէ մեկի մեկնաբանություն:	Հեքիաթի մեկնաբանություն	բանավեճ	«Ողջատ աղվեսը» քննարկում	Ուսուցիչ, աշակերտներ
16	10.01.24թ.	Քանի լեզու գիտես, այնքան մարդ ես:	Լեզվի կարևորության արժեքի մասին գաղափարի վերհանում	Բանավեճ, մտքերի		դասվար

				քննարկում		
17	17.01.24թ.	«Զվարճալի ձմեռ»	Զմռան գույները և փոփոխությունները պատկերացնել:	Զրույց	«Նոր տարի» երգի ուսուցում	աշակերտներ և դասվար
18	24.01.24թ.	«Մեծ սիրտը, ինչպես օվկիանոսը	Բարեհոգություն, կամեցողություն զգացումի խորացում:	Զրույց, մտքերի քննարկ		դասվար

		Երբեք չի ստուգվել»		ում		
19	31.01.24թ.	Իմ սիրած հեքիաթը :	Իմանել ընթերցասիրություն և նկատմամբ հետաքրքրություն ունը;	քննարկում	Հայկական ժողովրդական և հեքիաթներ	դասվար
20	07.02.24թ.	ՀՀ բանակի կազմավորումը :	Բանակի դերը և նշանակությունը յուրաքանչյուր ժողովրդի ներկրիկյանքում:	զրույց	Անագործական երագրական ֆիլմեր	դասվար
21	14.02.24թ.	Դասագրքերի օգտագործման նվազագույն պահանջները:	Մոսնձել պոկված թերթիկներ ունեցող գրքերը:	Բանակ է գրքերի ստեղծումը:	«Իմ դասագրքեր» ուսանավորի քննարկում	Դասվար, աշակերտ
22	21.02.24թ.	Ուլաշխատի, կապուտի:	Աշխատասիրություն և դաստիարակություն	քննարկում	Թ. Հասարակության "Չարմանա-հրաշ հեքիաթներ"	դասվար
23	28.02.24թ.	Հեքիաթի ուսուցում, Գրիմ եղբայրներ	Հեքիաթի ավարտի, մտքի բացահայտում	քննարկում	«Հենգել և ու Գրետելը» հեքիաթի մեկնաբանում:	դասվար
24	06.03.23թ.	Մայրական սերը սահման չունի:	Հոգատարություն և քնքուշ վերաբերմունքայրերի նկատմամբ	քննարկում	«Մոր ձեռքերը»	Դասվար, աշակերտներ
25	13.03.24թ.	Օրագրերի վարման վիճակը:	Մաքուր և ճիշտ գրառել ու կարողություն և զարգացում:	Անհատական ստուգում		դասվար
26	20.03.24թ.	Առածի մեկնաբանում «Ամեն ծաղիկ իր հոտն ունի»	Տարբեր ծաղիկների գույնը, ձևը, նշանակությունը ունը:	Զրույց ծաղիկների	«Ծաղիկները» ուսանավորի քննարկում	դասվար

				մասին	մ	
27	03.04.24թ.	«Դռները բացեք,գարու նե՛ գալ իս»	Գարնանը տեղի ունեցող փոփոխու թ-յ ունը տեսնելնզգալ :	զրույց	Աշակերտնե րիուժերով թերթի լուսընծայու մ	Դասվար աշակերտ ներ
28	10.04.24թ.	Զրույց նվիրվա ծ մայրության գեղեցկությու նստնին;	Մեր դեպի մայրերը, ծնողները,մարդիկ:	քննար կում	Բանաստեղծու թյուն,երգեր	Դասվար աշակերտ ներ

29	17.04. 24թ.	Հայ ժողովրդի ավանդակն ծեսերը և եկեղեցիակա	Ժողովրդի ավագույն սովորությունների պահպանումն սերունդներին փոխանցում:	քննարկու մ	Հայոց եկեղեցու պատմությու ն դասագիրք	դասվար
----	-------------	---	--	---------------	---	--------

		ն ավանդույ թն երը:				
30	23.04. 24թ.	Եղեռնի զոհորի հիշատակի օրը:	Երեխաներին պատմել թե ինչ պես են հայ երը 1915թ ապրիլի 24-ին ենթարկվել թուրքերի կոտորածին:	զրույց		դասվար
31	01.05. 24թ.	Պահպանենք բնու թյ ունը- պահպանենք առողջությ ո ւնը:	Լուծել բնապահպանական խնդիրները կանաչ ապարել շրջապատը:	զրույց	հանրագիտար ան	դասվար
32	08. 04. 24թ .	հմամբով օգտագործեն ք դասագրքերը:	Դասագրքերի պահպանում և տեսրերի արդյ ու նավետ օգտագործում	քննարկու մ		դասվար
33	15.05. 24թ.	Դասագրքերը նախապարա տել դպրոցի գրադարանին հանձնել ուն;	Դասագրքերի վերանորոգում:			դասվար, աշակերտներ
34	22.05. 24թ.	Կիսանյակնե րի անկի ուն:	Աշակերտների վարքի և գիտելիքների գնահատում և արժևորում:	քննարկու մ		դասվար

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ներածություն(դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) – IV դասարանում սովորում են 18աշակերտ՝ 9 տղա, 9 աղջիկ: Դասարանը գեղեցիկ և համախմբված է: Բավականին ակտիվ և խելացի աշակերտներ են, ցուցաբերում են լավ վարքագիծ: Ձևավորված է առողջ և միահամուռ կուլեկտիվ:

1. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում-ներկայացվում է միջոցառումների օրացույցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացվի հայեցի, գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, սպորտլանդիաներ, էքսկուրսիաներ, աշակերտների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, ինքնուրույնության նախաձեռնում, հանդուրժողականության արտահայտում:

2. Հայեցի դաստիարակություն

3.1-Հոգևոր դաստիարակությունը սկսվում է հայրենիքի հանդեպ սիրուց: Հայրենիքը սկսվում է տնից, հողից, ջրից: Հայեցի դաստիարակություն նշանակում է սիրել հայոց լեզուն, մեր ավանդույթներն ու սովորույթները, երգն ու պարը, մշակույթը, ազգային նվաճումները, հայտնագործությունները:

3.2- Գեղագիտական դաստիարակությունը մանկավարժների և դաստիարակողի համատեղ գործունեության գործընթաց է, որը ձևավորում է գեղագիտական կուլտուրա: Գեղագիտական դաստիարակության զարգացմանը մեծապես նպաստում են արվեստի օջախներ այցելելը, էքսկուրսիաները և այլն:

3.3-Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն. Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի, սեփական երկրի նկատմամբ: Դա հոգատարությունն է հայրենիքի հանդեպ և հանուն հայրենիքի սեփական անձի զոհողությունն է: Պետք է հարգել և սիրել մեր հայրենիքը:

3.4- Ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղված է սովորողների օրգանիզմի ձևաբանական և ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը, արտաքին միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունության ձևավորմանը, հիվանդությունները կանխելուն և առողջության պահպանմանը:

3.5-Աշխատանքային դաստիարակություն նշանակում է զուգակցել սովորողների մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի ձևերը: Այդ իսկ պատճառով պետք է անընդհատ հարստացնել և համալրել նրանց աշխատանքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:

3.6-Բնապահպանական դաստիարակություն. Նպատակը շրջապատող միջավայրի նկատմամբ դպրոցականների պատասխանատվության ձևավորումն է: Պետք է անձի մեջ դաստիարակել, որ բնությունը ազգային հասարակական հարստություն է, որը պետք է պահել խնամքով:

3. Դպրոց-ընտանիք կապը-ձևավորվում է ծնողների և մանկավարժների համատեղ գործունեությունից:Այդ համատեղ գործունեությունը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Ծնողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների կատարմանն ու կազմակերպմանը:

Բազմազավակ ընտանիք ունեցող աշակերտներ՝

1. Առաքելյան Մարիամ Տիգրանի

2. Բաղդասարյան Դավիթ Արամայիսի

3. Կ ի ր ա կ ո ս յ ա ն Վ ա ր ո լ ժ ա ն

Շ ա հ ե ն ի

4. Շահինյան Անգելինա Ռոբերտի

5. Պետրոսյան Աննա Արամայիսի

6. Սաֆարյան Նարեկ Կարենի

7. Սերբյան Նարեկ Արշակի

8. Վարդանըան Գրիգոր Արմենի

Դասարանական ծնողական խորհրդի կազմը

Նախագահ՝
անդամներ՝

Հասիկ Վարդանյան Արշալույս

1. Լուսինե Մարդոյան Վաչագան

2. Կարինե Հակոբյան Նորիկ

, 3. Ֆրիդա Գրիգորյան Արթուր

Ծնողական ժողով

	Քննարկվող հարցեր	Ամիս, ամսաթիվ
1.	.Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: .Կարգապահական հարցերի քննարկում: .Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քննարկում:	06.09.2023թ.
2.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: .2023-2024 ուստարվա I կիսամյակի ամփոփում:	27.12.2023թ.

3.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: Կարգապահական հարցերի և ավարտական միջոցառման կազմակերպչական հարցերի քննարկում	15.03.2024թ.
4.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: Էքսկուրսիայի	18.06.2024թ.

կազմակերպում: Գիտելիքների ստուգման արդյունքների և .2023-2024 ուստարվա II կիսամյակի ամփոփում:	
--	--

Դասղեկի աշխատանքի բնույթը,
մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և
աշխատանքի ուղղությունները

Դասղեկները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում՝

- հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթ ներկայացվի),
- աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ՝ առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
- հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:

2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում՝

- կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
- կազմակերպում է կուլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
- կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:

3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:

4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ՝

- ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
- ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
- ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:

5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմաններին՝

- ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
- նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին:
- բարոյահոգեբանական պայմաններին
- Դասարանի աշակերտների սննդի կազմակերպում (նյութական օգնության կազմակերպում):
- Թղթավարություն՝
 - ամփոփում է աշակերտների առաջադիմության տվյալները,
 - լրացնում է դասամատյանը,
 - լրացնում է անձնական գործերը,
 - մշակում է դասղեկի աշխատանքային պլան:

8. Աշխատանք մանկավարժահոգեբանական կարողությունների խորացման ուղղությամբ:

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր:

Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դասղեկի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասղեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դասղեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դասղեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիզենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական

- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասղեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դասղեկությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական **մեթոդ** ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- «խրախուսման» խումբ
- «պատժի» խումբ
- «փորձագետների» խումբ
- «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դասղեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխազգացողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա զրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անրաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ին՞չ է խրախուսանքը» և «Ին՞չ է պատիժը»:
Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ 1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:
- Հարցերի քննարկում.
- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել

երեխային: Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4. Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային, եթե...», «Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե...», «Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...», «Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան: Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- ✓ «խրախուսման» խումբ
- ✓ «պատժի» խումբ

- ✓ «փորձագետների» խումբ
- ✓ «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դասղեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխագագողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա գրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անրաժե՞ շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ին՞չ է խրախուսանքը» և «Ին՞չ է պատիժը»: Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ 1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- ✦ «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- ✦ «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- ✦ «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4.Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային, եթե...», «Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե...», «Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...», «Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան: Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասուղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:

- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասվարը՝

- 1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտա-նիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.
- 2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձ-նահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և ման-կավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.
- 3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ-ների կատարման ապահովմանը.
- 4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա-կան օգնություն.
- 5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո-նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի-մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.
- 6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.
- 7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: